

Thực tiễn phát triển việc làm xanh của Trung Quốc

NGUYỄN THỊ HỒNG ANH*

Tóm tắt: Bài viết phân tích thực tiễn phát triển việc làm xanh của Trung Quốc trong hai thập kỷ qua; Từ đó rút ra một số nhận định như sau: i) Thị trường việc làm xanh của Trung Quốc ngày càng lớn mạnh cả về nhu cầu và quy mô nguồn nhân lực; ii) Các chính sách phát triển việc làm xanh của Trung Quốc đa phần là các công cụ gián tiếp (chiến lược, chính sách phát triển kinh tế xanh, bảo vệ môi trường...) mà thiếu vắng các công cụ trực tiếp (chính sách, chương trình phát triển kỹ năng xanh...); iii) Khu vực tư nhân và các tổ chức quốc tế đã tích cực tham gia phát triển việc làm xanh/kỹ năng xanh nhưng hiệu quả đạt được còn khiêm tốn do hạn chế về nguồn lực và thiếu tính đồng bộ khi triển khai; iv) Để làm tốt công tác phát triển việc làm xanh, Chính phủ Trung Quốc cần tăng cường phối hợp với khối doanh nghiệp, các tổ chức phi chính phủ nhưng vẫn phải đóng vai trò chủ đạo trong quá trình thiết kế, xây dựng và triển khai các chương trình, chính sách phát triển kỹ năng xanh, việc làm xanh.

Từ khóa: Việc làm xanh, Trung Quốc, kinh tế xanh, bền vững, việc làm bền vững.

1. Quan điểm của Trung Quốc về việc làm xanh

Ngay từ những năm 1980, Trung Quốc đã xác định tầm quan trọng của mục tiêu bảo vệ môi trường, trong đó cải thiện môi trường sống và môi trường tự nhiên, phòng, chống ô nhiễm cũng như giảm thiểu tối đa các tổn thất về môi trường là một trọng tâm lớn trong các chính sách quốc gia hướng tới mục tiêu hiện đại hóa nền kinh tế. Tuy nhiên, bất chấp những nỗ lực của Chính phủ, năm 2006, Trung Quốc vẫn vượt qua Mỹ, chính thức trở thành quốc gia có mức độ xả thải lớn nhất thế giới và tiếp tục duy trì vị trí này cho tới nay (Global Carbon Atlas, 2018). Nhận thức được những rủi ro của tình trạng ô nhiễm môi trường, trong hơn hai thập kỷ qua, Trung Quốc đã không ngừng tăng cường triển khai các chương trình, chính sách, chiến lược phát triển xanh, bền vững, cải thiện hiệu quả sử dụng năng lượng, phát triển năng lượng xanh, sạch... Việc theo đuổi mục tiêu

xây dựng nền kinh tế xanh - xã hội thân thiện với môi trường thúc giục Trung Quốc chuyển dịch phương thức sản xuất, tiêu dùng và thương mại theo hướng xanh hóa, kéo theo đó là sự ra đời của các “việc làm xanh”.

Mặc dù các cơ quan quốc tế như Tổ chức Lao động Quốc tế (ILO) hay Chương trình Môi trường Liên hợp quốc (UNEP)... đã đưa ra những cách hiểu khác nhau về “việc làm xanh”, song Viện Nghiên cứu Lao động Bộ Nhân lực và An sinh xã hội Trung Quốc (MOHRSS) kết hợp với Văn phòng đại diện ILO tại Mông Cổ và Trung Quốc vẫn xây dựng hai định nghĩa riêng của Trung Quốc về thuật ngữ này, dựa trên cách tiếp cận lý thuyết và cách tiếp cận chính sách (ILO & MOHRSS, 2010). Theo cách tiếp cận lý thuyết, “việc làm xanh” được hiểu là toàn bộ những công việc giúp hoạt động kinh tế và không gian sống trở nên xanh hơn, thân thiện hơn với môi trường. Theo cách tiếp cận chính sách, thông qua các chiến lược phát triển kinh tế - xã hội của Trung Quốc hay các kế hoạch hàng

* Viện Kinh tế và Chính trị thế giới